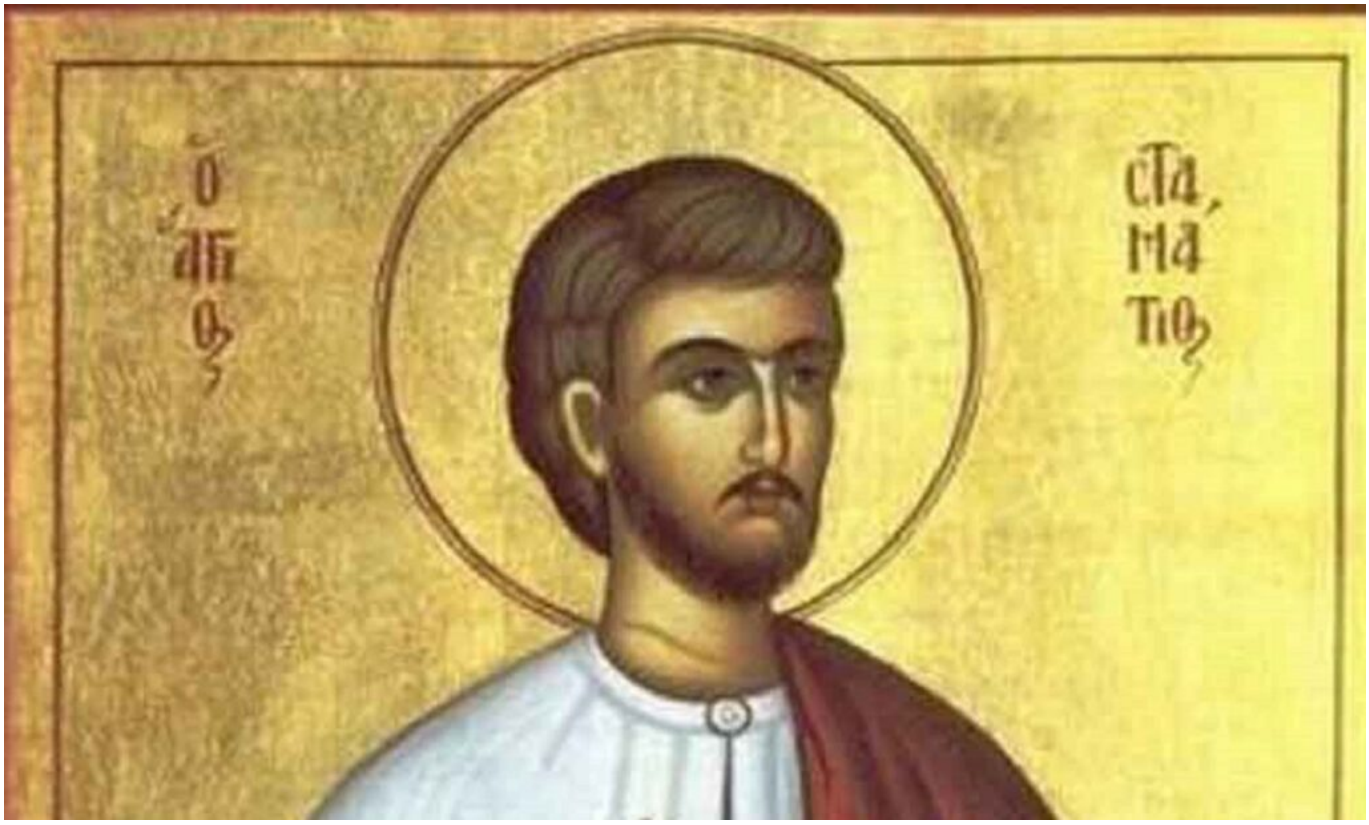
16/08/2026

16 Αυγούστου: Εορτάζει ο Άγιος Νεομάρτυς Σταμάτιος από το Πήλιο

/ Βίοι Αγίων

Σήμερα, 16 Αυγούστου, η Εκκλησία τιμά τη μνήμη του Αγίου Τιμοθέου Επισκόπου Ευρίπου και του τη μνήμη των Μαρτύρων Δημητριανού του Νέου και Διομήδους από την Ταρσό, Ανάργυρος Ιατρός που μαρτύρησε επί Διοκλητιανού. Επίσης, των Αγίων Αλκιβιάδη και του νεομάρτυρος Σταμάτη , από τον Βόλο, ο οποίος μαρτύρησε στη Βασιλεύουσα, το έτος 1680, μη υποκύπτοντας στις πιέσεις άρνησης του Αναστάντος Χριστού.

- Γράφει ο Λάμπρος Σκόντζος, Θεολόγος

Άγιος Νεομάρτυς Σταμάτιος από το Πήλιο

Η περιοχή του Πηλίου στη Μαγνησία έδωσε μια σειρά από μεγάλες προσωπικότητες στην Εκκλησία και το Έθνος μας στα δύστηνα χρόνια της τουρκοκρατίας. Ο ευλογημένος και προικισμένος από το Θεό εκείνος τόπος ανάδειξε φωτεινές πνευματικές μορφές και αγίους, οι οποίοι συνέβαλαν τα μέγιστα στην εθνική μας υπόθεση και στη διατήρηση της ορθοδόξου πίστεώς μας. Ανάδειξε επίσης και πολλούς Νεομάρτυρες, οι οποίοι για την μαρτυρία τους στο Χριστό και την σώζουσα αλήθεια της Εκκλησίας μας, θυσίασαν τη ζωή τους. Ένας από αυτούς υπήρξε και ο άγιος Νεομάρτυς Σταμάτιος, ένας ένδοξος στρατιώτης του Χριστού.

Γεννήθηκε στα μισά του 17ου αιώνα στο χωριό Άγιος Γεώργιος Νηλείας του μαγευτικού Πηλίου, κτισμένο σε υψόμετρο 620 μέτρων. Ο ακριβής χρόνος της γέννησής του δεν μας είναι γνωστός. Εκείνο όμως που γνωρίζουμε είναι ότι υπήρξε γόνος της μεγάλης και ξακουστής οικογένειας των Σταματοπούλων. Επίσης οι κάτοικοι του χωριού του υποδεικνύουν τα ερείπια του πατρικού του σπιτιού, κι ακόμα υποδεικνύουν και μια βρύση, η οποία φέρει το όνομα «Βρύση του Σταματόπουλου» ή «Βρύση του Αγίου Σταματίου». Αυτό σημαίνει πως η μνήμη του αγίου παραμένει ζωντανή στους ευσεβείς κατοίκους της ιδιαιτέρας πατρίδος του.

Είναι γνωστή η διαδικασία είσπραξης της βαριάς φορολογίας των υπόδουλων Ρωμιών από την Υψηλή Πύλη, δηλαδή την οθωμανική διοίκηση. Οι πρόκριτοι κάθε περιοχής συγκέντρωναν τους φόρους, τους οποίους παρέδιναν σε τούρκο επιτετραμμένο. Έτσι γύρω στα 1680 έφτασε στην περιοχή του Πηλίου κάποιος τούρκος αγάς να παραλάβει τους σουλτανικούς φόρους. Επρόκειτο για απίστευτα θηριώδη και ανελέητο άνθρωπο, ο οποίος πρόβαλε παράλογες απαιτήσεις στους φτωχούς κατοίκους. Απαιτούσε τεράστια ποσά, τα οποία ήταν αδύνατον να πληρώσουν οι εξαθλιωμένοι χριστιανοί.

Οι πηλιορείτες ρωμιοί συγκεντρώθηκαν και συζήτησαν πως θα αντιμετώπιζαν το πρόβλημα. Αποφάσισαν να στείλουν αντιπροσωπία στην Κωνσταντινούπολη, για να ζητήσουν από την τουρκική διοίκηση να ορίσει δίκαιη και λογική φορολόγηση. Να ελαφρύνει τους δυσβάστακτους φόρους. Επικεφαλής της αντιπροσωπίας όρισαν τον λογικό και σοβαρό Σταμάτιο.

Όταν έφτασαν στην Κωνσταντινούπολη πήγαν στο παλάτι του Σουλτάνου και ζήτησαν να δουν και να μιλήσουν στον υπεύθυνο βεζίρη, ο οποίος εκπροσωπούσε

τον Σουλτάνο. Μίλησαν μαζί του, του εξήγησαν την κατάσταση, ότι ήταν αδύνατον να πληρώσουν τέτοια μεγάλη φορολογία. Όμως οι παρακλήσεις τους έπεσαν στο κενό. Όχι μόνο δεν έφεραν κάποιο θετικό αποτέλεσμα, αλλά εξόργισαν τους Οθωμανούς αξιωματούχους, οι οποίοι τους έβρισαν χυδαία και τους κακοποίησαν! Διέταξαν μάλιστα τη φρουρά, να τους ξυλοκοπήσει άγρια!

Τότε ο Σταμάτιος, ως επικεφαλής της αντιπροσωπίας τόλμησε, με γενναιότητα και παρρησία, να διαμαρτυρηθεί για την βάναυση μεταχείριση. Ζήτησε να τους μεταχειριστούν ως ανθρώπους και όχι σαν ζώα. Ήρθαν για να βρεθεί λύση στο πρόβλημά τους και όχι ως εχθροί. Αυτό όμως, όχι μόνον δεν καταπράυνε τον βεζίρη, αλλά τον εξόργισε περισσότερο. Θεώρησε την απολογητική του στάση ως δήθεν ασέβεια προς τον Σουλτάνο και έδωσε διαταγή να τον κτυπήσουν αλύπητα, να τον λοιδορήσουν και να τον απειλήσουν.

Για να τον εκδικηθούν μάλιστα, του σκάρωσαν μια βρόμικη και ανυπόστατη συκοφαντία, ότι δήθεν ήταν μουσουλμάνος και στη συνέχεια αρνήθηκε το Ισλάμ και έγινε Χριστιανός! Η κατηγορία αυτή ήταν πολύ σοβαρή, διότι ο ισλαμικός νόμος (σαρία) προβλέπει βαρύτατες ποινές στον «εξωμότη» και το θάνατο, αν αρνηθεί να μεταστραφεί στον μουσουλμανισμό. Αυτή η συκοφαντία ήταν συνηθισμένη όταν ήθελαν οι τούρκοι να εκδικηθούν κάποιον ρωμιό. Αφού του απάγγειλαν την κατηγορία, τον συνέλαβαν, τον έδεσαν και τον οδήγησαν στον βεζίρη.

Ο Σταμάτιος στάθηκε μπροστά του με θάρρος και γενναιότητα και διαβεβαίωσε τον τούρκο αξιωματούχο, ότι ουδέποτε υπήρξε μουσουλμάνος. Ότι γεννήθηκε Χριστιανός, παραμένει Χριστιανός και θα παραμείνει Χριστιανός ως το τέλος της ζωής του.

Ο βεζίρης έγινε έξαλλος από το θυμό του και τον παρέδωσε στους στρατιώτες να τον οδηγήσουν στον τούρκο δικαστή, ο οποίος ήταν αρμόδιος να τον κρίνει και να αποφασίσει για τα περαιτέρω. Και πάλι ο Σταμάτιος, με θάρρος και παρρησία απολογήθηκε, πως αυτή είναι μια συκοφαντική πλεκτάνη και πως ουδέποτε υπήρξε μουσουλμάνος. Ο παμπόνηρος δικαστής άρχισε να του συμπεριφέρεται με προσποιητή καλοσύνη και τον παρότρυνε να ασπασθεί το Ισλάμ για να απολαύσει πλούτη, δόξες και ηδονές. Αλλά ο ηρωικός Μάρτυρας αρνήθηκε κατηγορηματικά τις προτάσεις του και τον διαβεβαίωσε πως ήταν μάταιο να ελπίζει πως κάποτε θα αρνιόταν το Χριστό, τον αληθινό Θεό. Βλέποντας ο δικαστής την εμμονή του, έδωσε εντολή να τον κλείσουν στη φυλακή και να τον υποβάλλουν καθημερινά σε επώδυνα βασανιστήρια, νομίζοντας πως κάποια στιγμή θα κάμπτονταν το φρόνημά του και θα αλλαξοπιστούσε.

Έμεινε για αρκετές μέρες στη σκοτεινή και υγρή φυλακή, προσευχόμενος και υπομένοντας με καρτερία τα βασανιστήρια και τους εξευτελισμούς των απάνθρωπων δεσμοφυλάκων. Κατόπιν διέταξε ο βεζίρης να τον παρουσιάσουν και πάλι μπροστά του, ελπίζοντας ότι είχε καμφθεί η αδιαλλαξία του. Αλλά ο Σταμάτιος με περισσότερο θάρρος και ψυχική δύναμη ομολόγησε το Χριστό και διαβεβαίωσε ότι δεν θα αλλαξοπιστήσει με καμιά δύναμη. Ότι η απόφασή του δεν θα αλλάξει με όσα μαρτύρια και αν του κάμουν!

Βλέποντας ο βεζίρης ότι ο Σταμάτιος έμεινε αμετάπειστος, τον έστειλε δεμένο στον έπαρχο, με τη διαταγή να τον αποκεφαλίσει. Οι άγριοι στρατιώτες τον έσερναν, βρίζοντάς τον και ξυλοκοπώντας τον στον έπαρχο της Πόλης, ο οποίος ήταν επιφορτισμένος για την εκτέλεση των καταδίκων. Τον οδήγησε μπροστά στο παλάτι, το οποίο βρισκόταν δίπλα στην Αγία Σοφία και τον αποκεφάλισαν. Ήταν 15 Αυγούστου, ημέρα της Παναγίας, του έτους 1680. Η ψυχή του πέταξε στα ουράνια και το τίμιο σώμα του το παρέλαβαν οι ευσεβείς Χριστιανοί της Πόλης, το οποίο ενταφίασαν με τιμές. Η μνήμη του τιμάται στις 16 Αυγούστου. Στην Ιερά Μητρόπολη Δημητριάδος τιμάται την πρώτη Κυριακή μετά την Κοιμήση της Θεοτόκου.

Ασματική ακολουθία προς τιμήν του συνέθεσε στα 1860 ο μοναχός Ιάκωβος Κωφός ο Νεοσκητιώτης. Το δε μαρτυριολόγιό του συνέγραψε ο άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης στο «Νέο Μαρτυρολόγιό» του και ο γνωστός λόγιος Ιωάννης Καρυοφύλλης. Επίκεντρο του εορτασμού του είναι το χωριό, που γεννήθηκε και έζησε, ο Άγιος Γεώργιος Νηλείας Πηλίου, όπου υπάρχει παρεκκλήσι προς τιμήν του. Υπάρχει επίσης παρεκκλήσι και στην Ιερά Μονή Ταξιαρχών Νηλείας, όπου φυλάσσεται και τεμάχιο του ιερού του λειψάνου. Ο ένδοξος Νεομάρτυς Σταμάτιος τιμάται επίσης στην Εύβοια και στη Χίο.